

تولید، محاسبه‌ی تولید ناخالص داخلی منطقه به منظور استفاده در برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی منطقه است.

جمع‌آوری حساب تولید استان گلستان در سال ۱۳۷۹، از ابتدای سال ۱۳۸۰ و با برگزاری سمینارهای تخصصی متعدد به منظور معرفی مفاهیم حساب تولید و بررسی بهترین روش‌های جمع‌آوری اطلاعات آغاز گردید. در فرآیند تهیه‌ی حساب تولید استان گلستان ۲۰ نفر از کارشناسان معاونت برنامه‌ریزی استانداری و بالغ بر ۱۰۰ نفر از کارشناسان سایر دستگاه‌های اجرایی استان مشارکت داشتند.

آمار و ارقام به دست آمده از این فرایند در گروه تهیه‌ی حساب‌های منطقه‌ای و تحقیقات آماری معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گلستان مورد پالایش قرار گرفت و بعد از محاسبه‌ی حساب تولید هر رشته فعالیت براساس سیستم بین‌المللی SNA93، گزارش مقدماتی آن رشته فعالیت تهیه شد. در این گزارش‌ها ضمن تعریف دقیق مفاهیم و انطباق روش‌ها با استانداردهای لازم؛ ارزش افزوده، ستانده و مصارف واسطه هر رشته فعالیت مورد محاسبه قرار گرفت.

مقدمه

همان‌طور که سیستم حساب‌های ملی، چارچوب حسابداری جامع و منسجمی برای تنظیم و ارائه‌ی داده‌های اقتصادی کشور به دست می‌دهد، حساب‌های منطقه‌ای نیز همین چارچوب را در سطح مناطق عرضه می‌کند. تهیه و در دست داشتن چنین حساب‌هایی به مطالعه و شناخت برخی پتانسیل‌های موجود در مناطق مختلف کمک کرده و امکان هر نوع سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری اقتصادی و یا برنامه‌ریزی منطقه‌ای را ممکن می‌سازد. نقش شایان توجه این حساب‌ها در برنامه‌ریزی‌های منطقه‌ای به گونه‌ای است که تحقق اهداف این برنامه‌ریزی‌ها بدون استفاده از یافته‌های مزبور امکان‌پذیر نیست.

با استفاده از این آمارها می‌توان مناطقی را که نیاز به حمایت دارند شناسایی کرده و میزان نابرابری‌ها را اندازه‌گیری نمود. ضمن این که مدیریت علمی و پیشرفته در هر سطح جغرافیایی نیازمند اطلاعات دقیق و مفصل است.

در تهیه‌ی حساب‌های منطقه‌ای، تنظیم حساب تولید که اولین حساب و مهم‌ترین آنها می‌باشد به عنوان اولین هدف در نظر گرفته شده است. هدف کلی حساب

مضافاً این که در طرح‌های آماری موردی، روش جمع‌آوری اطلاعات جامعه‌ی آماری و حجم نمونه بیان گردید.

لازم به ذکر است به دلیل تغییر چارچوب کارگاهی طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر و بازنگری سری زمانی مربوط به آن و در نتیجه بازنگری رشته فعالیت‌های مرتبط با صنعت، اطلاعات حساب‌های منطقه‌ای سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۵ تجدید نظر شده است. همچنین اطلاعات حساب‌های منطقه‌ای سال ۱۳۹۶ نیز به علت تأخیر در انتشار طرح آمارگیری کارگاه‌های صنعتی و به تبع آن برخی رشته فعالیت‌ها، با تأخیر مواجه گردیده است."

تعاریف و مفاهیم

حساب‌های منطقه‌ای (استانی): مجموعه‌ای از اطلاعات آماری که به صورت جامع و هدفمند، مطالعه کمی و منظم فعالیت‌های اقتصادی یک منطقه مشخص را برای یک دوره زمانی معین که به طور معمول یک سال است، امکان پذیر می‌سازد. مهمترین نماگر اقتصادی حاصل از این حساب‌ها، محصول ناخالص داخلی منطقه است.

تولید اقتصادی: فرایندی است که با استفاده از عوامل تولید (نیروی کار و سرمایه)، کالاها و خدمات تحت کنترل و مسئولیت یک واحد نهادی، به منظور تولید کالاها و

خدمات دیگر انجام می‌گیرد.

تولید اقتصادی از دیدگاه حساب‌های ملی: حد و مرز تولید در سیستم حساب‌های ملی، محدودتر از حد و مرز کلی آن است. به دلایلی، آن دسته از فعالیت‌های انجام شده توسط خانوارها که خدمات شخصی و خانگی را برای مصرف نهایی خود تولید می‌کنند، در سیستم حساب‌های ملی تولید محسوب نمی‌شود.

واحد نهادی: موجودیت اقتصادی که مستقلاً حق مالکیت دارایی‌ها، تعهد بدهی‌ها و اشتغال به فعالیت‌های اقتصادی و تراکنش با موجودیت‌های اقتصادی دیگر را دارد و شامل شرکت‌ها (مالی و غیر مالی)، دولت، خانوارها و نهادهای غیرانتفاعی در خدمت خانوارها است.

کالاها: اشیای فیزیکی تولید شده که تقاضا و امکان ایجاد حق مالکیت برای آن‌ها وجود دارد و مالکیت آن‌ها می‌تواند از طریق یک واحد نهادی به واحد نهادی دیگر منتقل شود.

خدمات: حاصل فعالیت تولید هستند که شرایط واحدهای مصرف کننده را تغییر می‌دهند (آموزش، سلامت و...) یا مبادله محصولات یا دارایی‌های مالی را آسان می‌سازند (خدمات بانکی، بازرگانی و...) غالباً در زمان تولید مصرف می‌شوند و خرید و فروش آن همزمان با تولید صورت می‌گیرد.

شده برای تشکیل سرمایه (ثابت و موجودی انبار) و مصرف نهایی خود.

مصرف واسطه: ارزش کالاها و خدماتی که به صورت نهاده در فرآیند تولید مصرف می‌شوند یا تغییر شکل می‌دهند. بجز دارایی‌های ثابت که مصرف آن‌ها به عنوان مصرف سرمایه ثابت در نظر گرفته می‌شود.

مصرف سرمایه ثابت: کاهش ارزش جاری موجودی دارایی‌های ثابت تحت مالکیت و مورد استفاده یک تولیدکننده در اثر زوال فیزیکی، از مدافتادگی عادی یا خسارت اتفاقی عادی در طول دوره حسابداری است.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۹ محصول ناخالص داخلی استان به قیمت بازار مبلغ ۶۱۰۴۲۴۷۴۹ میلیون ریال بوده است که نسبت به سال قبل دارای رشد افزایشی معادل ۳۵/۸ درصد می‌باشد و همچنین در همین سال رتبه استان در محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار ۲۳ بوده و سهم ۱/۱۱ می‌باشد.

بیشترین سهم ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی در محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار به ترتیب مربوط به بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری (۳۱/۱ درصد)،

محصول ناخالص داخلی: سنجه کل تولید که برابر با کل ارزش افزوده‌های واحدهای نهادی مقیم با تعدیلاتی از نظر مالیات‌ها و یارانه‌ها، بر حسب ارزش‌گذاری ارزش افزوده، در دوره زمانی معین است.

قیمت جاری (بازار): هرگاه اجزاء حساب‌های ملی به قیمت دوره مرجع گزارش شود در این صورت آن‌ها را به قیمت جاری نشان داده‌ایم.

قیمت ثابت: هرگاه اجزاء حساب‌های ملی را بر حسب قیمت‌های سال پایه بیان کنیم در این صورت آن‌ها را به قیمت ثابت نشان داده‌ایم.

سال پایه: سال معین و ثابتی است که با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور انتخاب می‌شود و شاخص‌ها در همه دوره‌های دیگر بر مبنای آن ساخته شده و با آن مقایسه می‌شوند. عدد شاخص در آن برابر ۱۰۰ است.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است.

ستانده: کالاها و خدماتی که توسط کارگاه تولید می‌شود **به استثنای:** الف- کالاها و خدمات استفاده شده در فعالیتی که برای آن کارگاه اختیار تعیین میزان تقاضای محصولات برای مصرف در تولید، میزان فروش کالاها و خدمات تولید شده و قیمت فروش آن‌ها را ندارد و ب- کالاها و خدمات استفاده شده در همان کارگاه بجز استفاده

عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالا

(۶۰/۵ درصد)، صنعت (۴۱/۰ درصد) بوده است.

همچنین سرانه محصول ناخالص داخلی استان در سال

۱۳۹۹ معادل ۳۰۹/۱ میلیون ریال بوده که نسبت به

سال قبل دارای رشد افزایشی بوده است..